

PARLEM-NE

JOAN SOLÀ

“D'aquí mig any” (2)

En algun cas la preposició potser ens fa falta i tot, com quan hi ha un element intercalat

La setmana passada caracteritzàvem l'expressió *d'aquí mig any*, que conté l'element fix *d'aquí/d'ací*, un quantificador (*mig, vuit...; molt, no gaire*) i un nom de significat temporal (*minut, hora, dia...; estona*): *Vine d'aquí/d'ací una estona, D'aquí/D'ací pocs anys serem vuit milions, L'examen és d'aquí/d'ací un mes*. L'expressió assenyala el moment en el futur (més o menys precís) en què tindrà lloc un fet. Hi ha un altre cas que a primera vista es confon amb la nostra expressió però que tot d'una veiem que se'n separa amb una gran nitidesa. Es tracta de la construcció que delimita un període de temps: *Aquesta novel·la em durarà d'aquí al maig, D'aquí a final de curs ens queden setze classes, D'aquí a Nadal ja haurà plogut qui-sap-lo*. La vocal final de la paraula *aquí* fa elidir fonèticament la preposició *a* d'aquest segon cas, cosa que aparentment l'igualava amb l'altre en aquest aspecte. Però aquest segon cas, a part de la característica semàntica que acabem de dir, en té d'altres. Com que la funció ara és delimitar un espai temporal, podem intercalar-hi sempre (abans de la preposició *a*) la preposició *fins* , però no podem posar-la abans: podem dir *D'aquí (fins) a final de curs queden setze classes* però no *Fins d'aquí a final de curs queden setze classes*. Distingim els dos casos, a més a més, perquè en aquest segon l'element *d'aquí* és variable, no pas fix com en el primer, i per tant l'elisió de la *a* pot no produir-se.

En lloc de les oracions anteriors tenim: «*Aquesta novel·la em durarà des d'ara fins al maig*», «*D'avui a final de curs ens queden setze classes*», «*D'abril (fins) a Nadal haurà plogut qui-sap-lo*».

Aclarides i diferenciades les dues construccions, tornem a la primera (*d'aquí mig any*). Hem pogut identificar algun cas de l'expressió en la llengua antiga, on hi havia la preposició *a*: «*Dats-me fusta [...] e fer-vos he jo l castell de fust d'ací a VIII jorns*» (Jaume I). La preposició es devia anar perdent mentre la construcció s'anava gramaticalitzant (immobilitzant); però avui no s'ha de considerar incorrecta o inadequada, almenys sempre: podria ser una de tantes romanalles que no han acabat de fixar-se, i el diccionari normatiu (des de Fabra) la duu, encara que puguem sospitar que és per mala coneixença del fenomen (per confusió amb l'altra construcció). És més, en algun cas la preposició potser ens fa falta i tot, com ara quan hi ha algun element intercalat entre els dos components (cosa explicable: ara la construcció potser no estaria tan gramaticalitzada): «*L'examen és d'aquí a gairebé un mes*», «*El partit comença d'aquí a tot just una hora*».

En la segona construcció hi pot faltar la preposició *a* perquè es troba en contacte amb un demostratiu: si podem dir «*D'aquí (fins) a Nadal té temps de sobres*», diem en canvi «*D'aquí fins aleshores té temps de sobres*», sense *a*, igual que diem «*d'aquí allà i d'aquí fins allà*». La setmana entrant veurem què passa en castellà i en francès, que també tenen aquests dos casos.*

MOTACIONS

MÀRIUS SERRA

Transvasar?

El conseller Baltasar ha topat amb la mutabilitat dels mots. En el debat sobre la conveniència d'instal·lar o no una canonada del Segre al Llobregat el verb *transvasar* ha estat objecte de polèmica. Des del govern s'ha parlat de captació puntual i d'altres eufemismes més esbravats encara, per eludir el terme tabú. La quantitat d'energia abocada durant tots aquests anys d'oposició al transvasament de l'Ebre és directament proporcional a la càrrega negativa que el mot tragina. És ben bé com si la cosa fes el nom. Per això, d'entrada, negaven que instal·lar una simple canonada impliqués transvasar. Encara els devien ressonar les consignes corejades en tantes manifestacions i el verb *transvasar* els semblava dolent per definició. Fins que els opositors al pla del Segre han apel·lat al diccionari. I, és clar, la triple definició del verb *transvasar* ha deixat en ridícul Baltasar i companyia: 1) Trafegar (un líquid); 2) Fer passar (aigua) d'un riu a un altre; 3) Un líquid, passar d'un vas a un altre. Dir les coses pel seu nom no és una pràctica gaire freqüent, en política. Es busca tant el mínim comú denominador que les paraules perden força. S'aigualeixen. Esperem que la sang no arribi al riu.*

A peu de pàgina

COL·LECCIÓ EDUCATIVA
L'editorial La Desclosa presenta una sèrie sobre la 'Convivència'

La nova col·lecció de llibres infantils *Convivència* (La Desclosa) vol acostar als petits lectors la vida diària de persones amb alguna discapacitat. Els llibres d'aquesta col·lecció es fonamenten en uns valors d'integració, convivència, tolerància i respecte a la diferència. Els protagonistes són nens amb alguna discapacitat, o que conviuen amb algú que en té, i ens apropen al seu món, a la seva manera de moure's i de relacionar-se a través d'uns contes breus i senzills. La sèrie de contes,

sempre il·lustrats per Verena Ballhaus, està prevista en sis llibres, dels quals ja s'han publicat els quatre primers: *Ens entenem a cegues* (F.J. Huainigg), sobre la ceguesa; *Tardor de l'àvia* (D. Müller), sobre l'Alzheimer; *Els meus peus són la cadira de rodes* (F.J. Huainigg), sobre una discapacitat motriu i també sobre l'obesitat, i *Parlem amb les mans* (F.J. Huainigg), dedicat a la sordesa i el llenguatge de signes. Els dos que falten es titulen *Formes part de nosaltres. Història d'una adopció* i *Junts som fantàstics. Una aula d'educació especial*, que està previst que siguin publicats abans de l'estiu.

PREMI
El Crexells compleix 80 anys i és el guardó literari més antic en català

Instituït el 1928 en homenatge al jove humanista Joan Crexells, aquest premi arriba als 80 anys i és el més antic de novel·la en català. Per commemorar l'aniversari, l'Ateneu Barcelonès (Canuda, 6) ha instal·lat una mostra a l'entrada de carruatges de la Palau Savassona. El premi es concedeix a la millor novel·la publicada durant l'any anterior i, a més de l'honor de rebre'l, actualment té dotació econòmica (6.000 euros) a més d'una escultura d'Andreu Alfaro.

LLUÍS LLACH PRESENTA
LA DARRERA NOVEL·LA D'ISABEL-CLARA SIMÓ

El meu germà Pol

«Una delícia, creguin-me»
Joan Josep Isern, Avui

L'acte tindrà lloc el dijous, 3 d'abril,
a les 19.30 hores,
a la Casa del Llibre de Barcelona
(Passeig de Gràcia, 62).

edicions
bromera
www.bromera.com/pol